

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

PÄÄTÖS, JOSTA VALITETAAN

Vantaan kaupunginvaltuuston 16.11.2020 tekemä päätös (12 §) Kivistöntähden (232500) asemakaavan ja asemakaavan muutoksen hyväksymisestä.

MUUTOKSENHAKIJA

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, Helsinki

PROSESSIOSOITE

Erityisasiantuntija Lauri Kajander
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

Itälahdenkatu 22 b A, 00210 Helsinki

Puhelin 045 1140 088

uusimaa@sll.fi

VAATIMUKSET

Vaadimme, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä Kivistöntähden asemakaava ja asemakaavan muutos maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n ja 54 §:n sekä luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n vastaisena.

Lisäksi vaadimme alueelle töidenaloittamiskieltoa muutoksenhaun käsittelyn ajaksi.

VALITUSAJASTA

Pöytäkirjan valitusosoituksen mukaan kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä taikka rakennuskieltoa koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla. Vantaan kaupunginvaltuuston 16.11.2020 kokouksen pöytäkirja on tullut nähtäville Vantaan kaupungin internet-sivuille 2.12.2020. Näin ollen 30 vuorokauden valitusaika päättyy 8.1.2021 klo 16.

PERUSTELUT

Kivistöntähden asemakaavan teossa on laiminlyöty maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n edellyttämä merkittävien luontovaikutuksien riittävä selvitysvelvoite, minkä aiheuttamat puutteet ovat heijastuneet suoraan myös kaavan vaikutusarviointeihin. Tämä koskee erityisesti kaavan vaikutuksiin merkittäviä metsäluontoarvoja omaaviin luontotyyppeihin. Myös tehty lepakkoselvitys on vanhentunut ja asemakaavataso vaikutusarviointien kannalta riittämätön.

Kaava ohjaa rakentamiseen noin 5,5 ha luonnonsuojellisesti arvokkaita kangas- ja lehtometsiä sekä turvekankaita pirstoen samalla luonnonsuojelubiologisesti erittäin arvokkaan 20 hehtaarin laajuisen metsäalueen länsiosan. Samalla se heikentää olennaisesti Vantaan kaupungin omissa selvityksissä tärkeäksi todetun etelä-pohjoissuuntaisen metsäekologisen yhteyden laatua ja toimivuutta.

Lajistonsuojelun näkökulmasta kaava tuhoaa merkittävän osan Kivistön alueen erittäin merkittävästä lahokaviosammalen esiintymiskeskittymästä sekä heikentää yhtä Kivistön alueen liito-oravien elinympäristöverkoston avainaluetta. Luontoarvoihin kohdistuva yhteisvaikutus on syytä nähdä luonnonympäristöjen erityisiä arvojen hävittämisenä ja heikentämisenä asemakaavan sisältövaatimusten vastaisella tavalla (MRL 54 §).

Kaavan mahdollistama lahokaviosammalen erittäin merkittävän esiintymiskeskittymän tuhoaminen on syytä varovaisuusperiaatteen mukaisesti arvioida myös luonnonsuojelulain 42 § ja 47 §:n vastaiseksi.

Kivistöntähden kaavahankkeessa keskeisiä selvitysaineistoja on lisäksi jätetty tuomatta julki kaavaehdotuksen nähtävilläolon aikana, mikä on osaltaan vaarantanut maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämän riittävän vuorovaikutuksen toteutumisen. Keskeisiä aineistoja on myös liitetty kaavaselostukseen kaavaehdotuksen nähtävilläolokierroksen jälkeen.

1. Selvitysten ja vaikutusarviointien riittämättömyys sekä aineiston nähtävilläolotavan aiheuttamat vuorovaikutuspuutteet

1.1 Luontoselvitysaineistojen nähtävilläolotavan aiheuttamista vuorovaikutusongelmista

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että kaavan laadinnan yhteydessä selvitetään sen mahdolliset merkittävät vaikutukset myös luonnonympäristöihin ja lajistoon.

Kivistöntähden asemakaava-alueelta puuttuu merkittävä osa sellaisista selvityksistä, joita tällaisella metsäisellä alueella tulisi luontotyyppien ja lajiston osalta tehdä. Pelkät kahteen lajiin eli tässä tapauksessa liito-oravaan ja lahokaviosammaleeseen keskittyneet vuosien 2016-2020 selvitykset eivät riitä siihen, että näin isolla luontoalueella olisi selvitetty riittävällä tavalla mahdollinen merkittävien luontoarvojen esiintyminen.

Kaavaehdotusvaiheessa nähtävillä olleesta kaava-aineistosta puuttuu merkittävä osa niistä luontoselvityksistä, joita alueella esitetään 2003-2019 tehdyn. Ongelmaa ei ratkaise se, että kaavaselostuksen vastineosuudesta löytyy maininta siitä, että tietolähteinä mainittuja selvityksiä voi hakea netistä tai pyytää kaupungin virkamiehiltä.

Keskeisten selvitysten ja vaikutusarviointien tulee lisäksi olla osallisten ja päätöksentekijöiden tutustuttavana ja kaava-aineiston osana viimeistään kaavaehdotuksen nähtävilläolon aikana. Nyt kaava-aineistoa on muun muassa täydennetty ehdotusvaiheen nähtävilläolovaiheen jälkeen luontotyyppiselvityksen alustavalla tulokartalla, jonka selvitystapaa ei ole lainkaan avattu.

Luontojärjestöt ovat OAS-vaiheesta asti kritisoineet kaavaa juuri luontotyyppitason selvitysten puuttumisesta. Ongelmaa on yritetty ratkaista vasta nähtävilläolovaiheen jälkeen, jolloin on luotu tilanne, jossa osallisten ei ole ollut lainkaan mahdollista arvioida tehdyn selvityksen laatua.

1. 1. 1 Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitykset

Luontotyyppit muodostavat keskeisen osan luonnon monimuotoisuutta ja siten myös siihen liittyvien hankevaikutusten arviointia. Kaavaselostuksessa tukeudutaan luontotyyppi- ja kasvillisuustietojen osalta lähinnä vuoden 1976 ilmakuvasta hahmottuvaan osittaiseen metsänhoitohistoriaan sekä vuonna 2003 tehtyyn *Marja-radon rakentamisen luontoselvitys*-raporttiin (Metsätähti Oy, liitteenä). Kyseistä selvitystä ei löydy sen enempää kaavan aineistoista kuin netistäkään. Olemme hankkineet kyseisen tuotoksen (liite 3) Vantaan virkamiehiltä ja tutustuneet siihen.

Selvitys on luontotyyppitason tiedon ja kohteiden arvottamisen kannalta epäinformatiivinen, riittämätön ja vanhentunut. Hankealue kuvataan siinä osana noin 15 ha laajuista, lehtomaisen kankaan keinotekoista ”kuviota”, joka on kuvattu neljällä lauseella (*11. Lehtomainen kangas: Kuviolla kasvaa tiheää, nuorehkoa (kl=4-5) ja kerroksellista sekametsää: pääosin koivua, kuusta, haapaa, paikoin runsaasti pihlajaa, harmaaleppää ja raitaa. Lahopuuta esiintyy vähän, lähinnä pienikokoista lehtipuita. Osa kuvioista on metsittynyttä peltoa. Lajistoon ei kuulu harvinaisia tai uhanalaisia lajeja.*)

Selvityksestä ei käy ilmi muut arvioidut ja selvitettyt asiat eli esimerkiksi se, onko edes metsälain 10 § avainbiotoopit, vesilain 11 § luontotyyppit sekä luonnonsuojelulain 29 § luontotyyppit pyritty tunnistamaan. Ei myöskään käy ilmi, mitä lajiryhmiä edustavat tarkasteltu harvinainen ja uhanalainen lajisto.

Kaavaehdotuksesta annetun luontojärjestölausunnon (liite 4) kuvista 1-4 ja 6 sekä lausunnon sivujen 1-2 kohdekuvauksesta hahmottuu osaltaan hankealueen nykytila ja alueen puuston luonnontilaisuuden kaltaisuudesta sekä lahoppuustoisuudesta muodostuvat luontotyyppitason luontoarvot. On selvää, että vuoden 2003 kasvillisuusselvityksen aluekuvaukset ja johtopäätökset eivät enää kuvaa alueen luontotyyppitason nykytilaa riittävässä määrin. Tosiasiassa luontoarvojen kannalta keskeisin tietopohja on vanhentunutta ja virheellistä.

Kaavaselostusta on syksyllä 2020 (kaavaehdotuksen nähtävilläolokierroksen jälkeen!) täydennetty kesällä 2020 tehdyn luontotyyppikartoituksen alustavalla tulokartalla (kaavaselostuksen liite 13. Kivistön kaupunkialueen luontotyyppikartoitus, FCG:n alustavat tulokset 7.9.2020). Kyseisen selvityksen tekotapaa tai käytettyjä kriteereitä ei ole selostuksessa avattu. Laajalta selvitysalueelta tunnistettujen luontotyyppikohteiden vähäisyys ja luonne viittaavat vahvasti siihen, että selvityksessä ei ole muun muassa arvioitu lainkaan mahdollisia arvokkaita kangasmetsiä. Kartan perusteella selvitys on laadultaan sellainen, että se ei tuota yleis- tai asemakaavoituksen kannalta riittävää tietopohjaa esim. kaikista uhanalaisista metsäluontotyypeistä tai merkittävistä METSO-elinympäristökeskittymistä.

1. 1.2 Lepakkoselvitys

Tietämys kaava-alueen mahdollisesta merkityksestä lepakoiden suojelulle perustuu vuonna 2009 tehtyyn Marja-Vantaan lepakkokartoitukseen (Liite 5). Kyseinen selvitys on oman aikansa tuote, eikä se enää 10 vuotta myöhemmin tarjoa asemakaavoituksen kannalta riittävää tietopohjaa lepakoihin liittyvien suojelutarpeiden tunnistamisen osalta.

Käytetty selvitysmetodi on sisältänyt pelkästään yöaikaista lepakkohavainnointia detektorilla ja vieläpä isoilla pinta-aloilla. Selvityksen perusteella ei ole ollut minkäänasteisia mahdollisuuksia paikallistaa hankealueen metsäosilla mahdollisesti sijaitsevia lepakoiden päiväpiiloja tai talvehtimispaikkoja. Havainnoinnissa ei myöskään ole käytetty passiiviseurantalaitteita. Näiden tuottama lepakkotieto on 2010-luvulla todettu keskeisen tärkeäksi lepakkojen liikkumisen ja alueidenkäytön dokumentoinnissa.

Lepakkoselvityksiin liittyvät maastokäynnit on tehty hankealueella tai sen lähialueilla toukokuun lopussa, heinäkuun lopussa sekä syyskuun loppupuoliskolla. Nykyinen kartoitusohje korostaa sitä, että kartoitukset tulee tehdä kesä-, heinä- ja elokuulla.

Lepakkokartoitusraportin kulkureittikartalta (s. 20) vahvistuu sekin, että pääosalla hankealueesta ei edes ole käyty kartoituksen yhteydessä.

Edellä kuvattujen seikkojen takia kaava-aluetta koskeva lepakkokartoitustieto ei arviomme mukaan ole laadultaan riittävää eikä riittävän ajantasaista.

2. Asemakaavan sisältövaatimusten vastaisuus

Kaavan maankäyttö tuhoaa pääosan kaava-alueen olennaisimmista luontoarvoista. Laaja, merkittävältä osin luonnontilaisen kaltainen ja lahoppuustoinen metsäkokonaisuus pirstoutuu muutamiksi pieniksi puistometsiköiksi, joiden luonnontilan säilyttäminen on käytännössä mahdotonta.

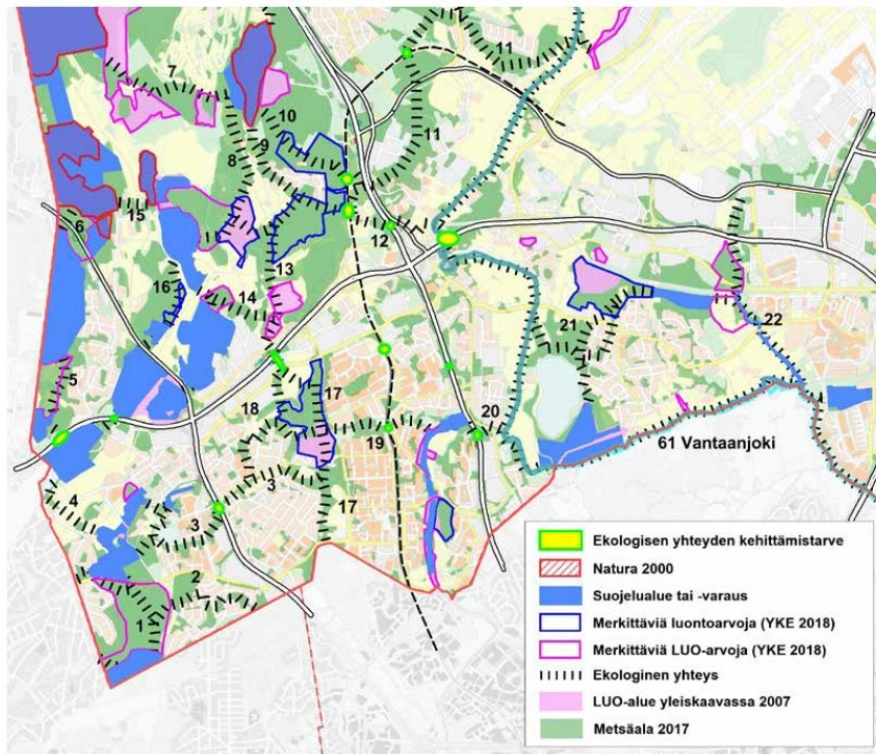
Kuva 1. Kivistöntähden kaava-alueella on säilynyt 2020-luvun oloissa merkittävä keskittymä lahoppuustoisia varttuneita ja vanhahkoja metsiä. Kuva Kimmo Jääskeläinen.

Kivistöntähden kaava-alueella sekä sen itä- ja eteläpuolisilla alueilla on säästynyt merkittävä keskittymä pitkään metsänhoidon ulkopuolella olleita rehevähajaisia metsiä. Osa metsistä on lehtoja ja lehtomaisia kankaita, osa ruoho- ja lehtoturvekankaita. Metsäluontoarvoja omaava yhtenäinen alue on pinta-alaltaan peräti 19 hehtaaria eli se edustaa 2020-luvulla pääkaupunkiseudulla sekä Vantaalla harvinaisen laajaa arvometsien kokonaisuutta. Luontotyyppi-arvoja omaava metsäalue noudattaa hyvin alueelle rajattua yhtenäistä lahokaviosammalen ydinaluetta (kuvan 3 vihreällä rajattu yhtenäinen alue radan ja Tikkurilantien välissä).

Kaava-alueen metsät edustavat SLL:n Vantaan yhdistyksen edustajien maastokäyntien perusteella metsiä, jotka täyttävät pääosaltaan Etelä-Suomen metsäluonnon monimuotoisuusohjelman (METSO) luonnontieteellisissä valintaperusteissa määritetyt luonnonsuojelullisesti arvokkaan metsän kriteerit. Runsalahoppuustoisin osa (noin 4/5 kaava-alueesta) täyttää lehtojen, turvekankaiden sekä kangasmetsien luokan I kriteerit, niukkalahoppuustoisempi osa on luokkaa II. Arvokkaat metsät jatkuvat myös kaava-alueen itä- ja eteläpuolelle.

Metsien potentiaali toimia vaateliaan ja uhanalaisen lahottajalajiston merkittävänä esiintymiskeskittymänä on ilmeinen. Lisäksi pääosa kaava-alueesta on todettu vuoden 2020 liito-oravaselvityksessä liito-oravalle potentiaalisesti soveltuvaksi (mm. kaavaselvityksen liitekartta 12), mikä lisää sen merkitystä Kivistön alueen liito-oravakannan pitkäaikaisen säilyttämisen näkökulmasta. Kaava-alueen metsien luonne hahmottuu myös luontojärjestöjen kaavamuistutuksesta antaman lausunnon (liite 4) useista valokuvista.

Seuraavassa Vantaan alue on jaettu neljään osa-alueeseen, joissa ekologisia yhteyksiä kuvataan tarkemmin (Kuvat 23-26).

Kuva 23.
Ekologiset yhteydet Lounais-Vantaalla
Myyrmäen ja Aviapoliksen suuralueilla.

Kuva 2. Vantaan ekologiset yhteydet-selvitys (Ojala 2018). Kivistöntähden asemakaava-alue sijaitsee yhteydellä 11, juuri ekologisen yhteyden kehittämistarvemerkinneen eteläpuolella.

Kaavaehdotus ei myöskään turvaa kunnollista etelä-pohjoissuuntaista ekologista yhteyttä kaava-alueen poikki. Kivistöntähden kaava-alueen merkitystä Vantaan säilyneiden metsäisten ekologisten yhteyksien varjeluun osalta lisää se, että sen poikki kulkee tällä hetkellä ainoa metsäekologinen viheryhteys Petikon luontoalueen sekä Kivistön metsien välillä. Yhteyden luonne ja korvaamattomuus ilmenee Vantaan kaupungin teettämästä laadukkaasta, koko kaupungin alueen kattavasta selvityksestä (Ojala 2018, liite 6, kuva 3).

Kaava heikentää yhteyden laatua ja toimintakykyä juuri yhdellä sen ”pullonkaulakohdalla”. Erityisen haitallisia ovat tältä osin varaus AK 23206 sekä osin myös sen eteläpuoliset varaukset AK 23208 ja AK 23209.

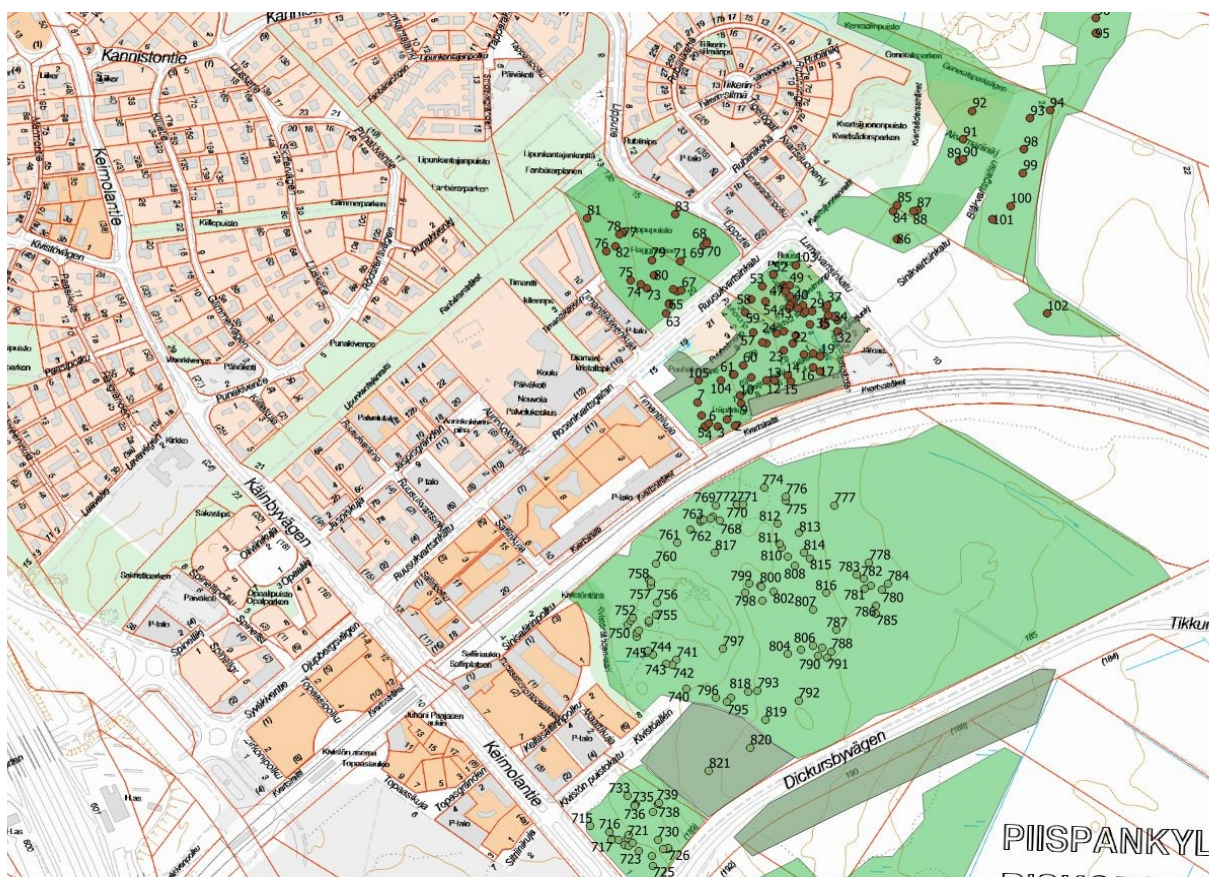
3. Lahokaviosammalen huomiointiin liittyvät ongelmat luonnonsuojelulain sekä asemakaavan sisältävaatimusten kannalta

Kaava-alue sekä sen itäpuolinen metsäalue on todettu konsulttien ja luontoharrastajien v. 2017–2020 tekemissä selvityksissä erittäin merkittäväksi lahokaviosammalen (*Buxbaumia viridis*) esiintymiskeskittymäksi (Faunatica 2020, liite 7).

Lahokaviosammal on koko maassa rauhoitettu laji (LSL 42 §, LSA 3a) sekä luonnonsuojelulain 47 §:n ja luonnonsuojeluasetuksen liitteen 4 mukainen erityisesti suojeltava laji. Lisäksi laji kuuluu luontodirektiivin liitteen II lajeihin. Lajin merkittävien esiintymispaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 47 § 5 momentin mukaan.

Kivistöntähden asemakaava tuhoaa merkittävän määrän lahokaviosammalen esiintymispaikkoja sekä 5,5 ha lajin pidempiaikaiselle säilymiselle tärkeää ydinaluetta. Myös kaavassa VP- ja VL/luo-alueiksi merkityt tulevat vääjäämättä menettämään kykynsä toimia lajin elinympäristöinä huomattavasti lisääntyvän kulutuksen sekä rakentamisen synnyttämän metsänhoitopaineen takia. On perusteita olettaa heikentävän vaikutuksen kohdentuvan lisäkulutuksen myötä myös kaava-alueen etelä- ja itäpuolisiin metsiin.

Koivupäänojan ydinalueen arvoa lisää sen sijainti muiden lajille tärkeiden ydinalueiden välissä (kuva 3) sekä tieto siitä, että sen pohjois- ja koillispuolisten ydinalueiden asemakaavoittaminen rakentamiseen on hyvin pitkällä.

Kuva 3. Ida Korhosen 18.11.2019 maastokäynnillä havaitsemat lahokaviosammaleesiintymät. Vihreällä rajattu lajin ydinalueet. Koivupäänojan ydinalue Tikkurilantien ja radan välissä.

Kivistöntähden kaavan aiheuttamat tuhot kohdistuvat metsäalueelle (Koivupäänojan metsä), joka on laajuutensa ja sijaintinsa takia lahokaviosammalen pidempiaikaisen säilymisen kannalta erittäin merkittävä. Alueen erityismerkitys on todettu myös tehdyssä Vantaan lahokaviosammalten esiintymisselvitys- ja suojelusuunnitelmassa: ”Länsi-Vantaan suuret suojelualueet Askistosta Vestraan ja Petikkoon ovat todennäköisesti Vantaan kaikkein runsaimpia ja laajimpia lahokaviosammalalueita. Niiden lajille sopiva yhteispinta-ala on niin suuri, että tarkalla

kartoituksella löydettyjen kasvupaikkojen määrä olisi varmasti huomattavan suuri. Lajia havaittiin näillä kohteilla lähes jatkuvasti inventoijan kulkureitin varrella, mutta tämän projektin puitteissa ei ollut mahdollista tutkia näitä alueita kovin tarkasti. Niinpä Kivistön Koivupäänoja ja Kiilan Solbacka ovat edelleen Vantaan runsaimpia esiintymiä itiöpesäkkeiden kasvupaikkojen määrällä mitattuna.”

Uusin tieto lahopaviosammalen esiintymisestä antaa selviä viitteitä lajin oletettua paremmasta suojelutasosta sekä siten myös vähäisemmästä suojelu- ja huomiointitarpeesta esim. kaavoituksessa. On ilmeistä, että lajin uhanalaisuusluokka (EN) vuoden 2019 uhanalaisarvioinnissa on liian korkea. On myös asiaperusteita kyseenalaistaa lajin säilyttäminen luonnonsuojelulain 47 § mukaisten erityisesti suojeltavien lajien listoilla. Tällaiset tulevaisuudessa mahdollisesti tehtävät muutokset eivät kuitenkaan anna perusteita sivuuttaa tämän koko maassa rauhoitetun lajin (luonnonsuojeluasetuksen liite 3 a) suojelu- ja huomiointitarpeita vuosina 2016-2019 valmistellussa asemakaavassa. Etenkään sellaisella kohteella, joka kaiken käytössä olevan tiedon perusteella kuuluu lajin valtakunnallisesti tiedettyjen suojelemattomien esiintymiskeskittymien valioihin.

Vantaan kaupunki on ansiokkaasti selvittänyt lahopaviosammalen esiintymistä Vantaan metsissä. Sen jälkeen kun lajin esiintymistä opittiin 2019 havaitsemaan myös ns. protoneemavaiheen kasvustoina, on näkemys lajin ekologiasta, yleisyydestä sekä kaikkien esiintymispaikkojen suojelutarpeesta radikaalisti muuttunut. On ilmeistä, että nykyisellään lajin suojelutaso varsinkin eräillä Vantaan metsäisemmällä suuralueilla lähenee suotuisaa tai saattaa jopa olla suotuisa.

Edellä mainittu ei kuitenkaan tarkoita sitä, että tämä sinänsä toivottu asiantila säilyisi kattavasti eri puolilla Vantaata, mikäli merkittävä määrä lajille erityisen tärkeitä ydinalueita tuhoataan maankäytöllä.

Vantaan kaupunki tukeutuu lahopaviosammalen huomiointitarpeiden osalta kaupungin tilaaman lahopaviosammalkonsulttiselvityksen (Faunatica 2020) johtopäätöksiin. Selvityksessä on tehty luonnonsuojelulain kannalta hyvin ongelmallisia johtopäätöksiä tämän rauhoitetun lajin minkä tahansa vantaalaisen esiintymisalueen rakentamisen hyväksyttävyydestä, mikäli lajin muiden tunnettujen esiintymisalueiden suojelu ja huomiointi muuten etenee. Kehitetty kyyninen kompensatiomalli on jo johtanut Vantaalla siihen, että käytännössä lähes kaikki Vantaan todettuja lahopaviosammaleesiintymiä koskettavat asemakaavahankkeet etenevät kaavailluilla rakentamistavoitteilla, koska juuri näillä kaava-alueilla lajin suojelutavoitteista voidaan luopua. Linjaus koskettaa erityisesti Kivistön aluetta, jossa useat lähekkäiset asemakaavat (Puu-Kivistön aloituskorttelit, sen länsipuolinen kaavahanke, Lumikvartsin asemakaava, Kivistöntähden asemakaava) uhkaavat tuhota keskeisen osan yhdestä Suomen merkittävimmästä tiedossa olevasta suojelemattomasta lahopaviosammalmetsien keskittymästä.

Kivistöntähden asemakaava tuhoaa keskeisen osan Kivistön alueen erityisen elinvoimaisesta lahopaviosammalmetsien keskittymästä. Olemassa oleva tieto vahvistaa sen, että Koivupäänojan esiintymä yhdessä lähialueen esiintymien kanssa kuuluu lajin suojelun kannalta valtakunnallisesti erittäin merkittäviin keskittymiin. Jos tällaisia satojen sammaleesiintymien ydinkeskittymiä ei edes pyritä suojelemaan, ollaan tiellä, joka johtaa vääjäämättä lajin suojelutason heikkenemiseen.

Kivistöntähden asemakaava on edellä mainittujen syiden, etenkin Koivupäänojan metsäalueen ilmeisen erityismerkityksen takia, luonnonsuojelulain ja osaltaan myös asemakaavan sisältövaatimusten erityisten luontoarvojen vaalimisvelvoitteen vastainen.

Helsingissä 8.1.2021

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

Laura Räsänen, puheenjohtaja

Ursula Immonen, toiminnanjohtaja

Liitteet 1 – 7

LIITTEET

Liite 1. Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksen 16.11.2020 pöytäkirjan kansilehti
file:///C:/Users/user/AppData/Local/Temp/poytakirjan_kansilehti_2059975-1.pdf

- tämä lähetetään muutoksenhaun yhteydessä HeHaO:lle

Liite 2. Ote valituksenalaisesta päätöksestä

file:///C:/Users/user/AppData/Local/Temp/asemakaava_ja_asemakaavamuutos_232500_seka_tonttijako_23_kivisto_kivistontahti_2060003-1.pdf

- tämä lähetetään muutoksenhaun yhteydessä HeHaO:lle

Liite 3. Vantaan Marja-radan rakentamisen luontoselvitys (Ympäristötutkimus Oy Metsätähti 2003)

- tämä lähetetään muutoksenhaun yhteydessä HeHaO:lle

Liite 4. Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistyksen lausunto Kivistöntähden asemakaavaehdotuksesta (232500) 24.8.2020

<https://www.sll.fi/app/uploads/sites/27/2020/09/Lausunto-Kiviston-tahden-asemakaavaehdotuksesta-232500-24-8-2020.pdf>

Liite 5. Marja-Vantaan lepakkokartoitus vuonna 2009

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119025_marja-vantaan_lepakkokartoitus_2009.pdf

Liite 6. Vantaan ekologiset yhteydet (Anna Ojala 2018)

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147989_ekologiset_yhteydet_web.pdf

Liite 7. Faunatica 2020. Lahokaviosammal Vantaalla; esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. Faunatican raportteja 1/2020.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/150005_lahokaviosammal_vantaalla_esiintymisselvitys_ja_suojelusuunnitelma.pdf